

พาราเซตามอล

นำเสนอเมื่อ : 14 ก.ย. 2551

พาราเซตามอล (อังกฤษ: Paracetamol) หรือ ชื่อทั่วไปที่ใช้ในสหรัฐอเมริกาคือ อะเซตามิโนเฟน หรือ แอสเซตามิโนเฟน (อังกฤษ: acetaminophen) เป็นยาบรรเทาอาการปวด (analgesics) ที่ไม่มีฤทธิ์ระงับอาการอักเสบเหมือนอย่างแอสไพรินและไอบูโพรเฟน (ibuprofen) และไม่ใช่นยาแก้อักเสบประเภทสเตอรอยด์ (steroid) และมันก็ไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่ม เอ็นเซด (non-steroidal anti-inflammatory drugs - NSAIDs)

ในปริมาณการใช้ปกติ พาราเซตามอลจะไม่มีผลทำให้เกิดการระคายเคืองผนังกระเพาะ หรือมีผลต่อการแข็งตัวของเลือด หรือเป็นอันตรายต่อไต

ในสมัยโบราณจะใช้เปลือกต้นหลิว (willow) เป็นยาแก้ไข้ (antipyretic) ในขณะที่นั้นรู้กันว่าสารเคมีในเปลือกหลิว คือ ซาลิซิน (salicins) ซึ่งสามารถจะเปลี่ยนเป็นแอสไพรินได้ และทราบด้วยว่าสารเคมีที่อยู่ในเปลือก ซิงโคนา (cinchona) ใช้เป็นยารักษามาลาเรียได้ คือ ควินิน (quinine) และมีฤทธิ์เป็นยาแก้ไข้ได้ด้วย

ในปี ค.ศ. 1880sเกิดการขาดแคลนต้น ซิงโคนา จึงได้มีการหาทางเลือกสำหรับยาลดไข้และได้ค้นพบยาลดไข้ตัวใหม่ ดังนี้

- พบ อะเซตามิโนไลด์ (Acetanilide) ในปี ค.ศ. 1886
- พบ ฟีนาคีติน (Phenacetin) ในปี ค.ศ. 1887

ในขณะที่ ฮาร์มอน นอร์ททรอป มอร์ส (Harmon Northrop Morse) สามารถสังเคราะห์ พาราเซตามอลได้ในปี ค.ศ. 1873 โดยปฏิกิริยารีดักชัน พารา-ไนโตรเฟินอล (p-nitrophenol) กับ ดีบุกในกรดน้ำส้ม (acetic acid) พาราเซตามอลไม่ได้ถูกใช้เป็นยาแก้บัยลูบปี จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1893ได้มีการตรวจพบพาราเซตามอล ในปัสสาวะของผู้ที่ไชยาฟีนาคีตินและในปีค.ศ. 1899 พบว่าพาราเซตามอลเป็นเมตาโบไลต์ ของ อะเซตามิโนไลด์

ในปี ค.ศ. 1948 เบอ์นาร์ต บรอดี้ และ ลูเลียส อะเชลรอด ได้ทดลองใช้ อะเซตามิโนไลด์ ในโรค เมททีโมโกบิโนเมีย (methemoglobinemia) เขาพบว่าฤทธิ์บรรเทาอาการปวดของอะเซตามิโนไลด์ เกิดจากพาราเซตามอลซึ่งเป็นเมตาโบไลต์ ของ อะเซตามิโนไลด์ และพาราเซตามอลมีผลข้างเคียงน้อยกว่าอะเซตามิโนไลด์ มาก ตั้งแต่บัดนั้นมาพาราเซตามอลก็ถูกใช้เป็นยาแก้ไข้แก้ปวดกันอย่างแพร่หลาย